

Political Preferences
Preferencje polityczne

7/2013

Redakcja naukowa:
Mariusz Koleczyński
Zbigniew Widera

Katowice 2013

Rada Naukowa:

prof. dr hab. Roman Bäcker (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Tadeusz Godlewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Iwona Jakubowska-Branicka (Uniwersytet Warszawski, Polska), prof. dr hab. Slavomir Magál (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Jozef Matúš (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Libor Pavera (Wyższa Szkoła Handlowa, Praga, Czechy), prof. dr hab. Dana Petranová (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Olga Prokopenko (Sumski Uniwersytet Narodowy, Ukraina), prof. dr hab. Teresa Sasińska-Klas (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska), prof. dr hab. Jerzy Sielski (Uniwersytet Szczeciński, Polska), dr Marcianna Augustyn (Uniwersytet w Hull, Anglia)

Kolegium redakcyjne:

dr Agnieszka Turska-Kawa (redaktor naczelna)
dr hab. Robert Alberski (redaktor tematyczny: systemy i zachowania wyborcze)
prof. UMK dr hab. Danuta Plecka (redaktor tematyczny: identyfikacje polityczne)
dr hab. Łukasz Tomczak (redaktor tematyczny: partie polityczne)
dr Zbigniew Widera (redaktor tematyczny: marketing polityczny)
dr hab. Waldemar Wojtasik (redaktor tematyczny: systemy partyjne)
mgr Przemysław Grzonka (redaktor statystyczny)
mgr Maciej Marmola (sekretarz)

Recenzenci w 2013 roku:

prof. dr hab. Ludmila Čábyová (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Norbert Vrabec (Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie, Słowacja), prof. dr hab. Krzysztof Gajdka (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Polska), prof. dr hab. Tadeusz Godlewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), prof. dr hab. Jacek Wojnicki (Uniwersytet Warszawski, Polska), prof. dr hab. Michał Strzelecki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska), dr hab. Dariusz Skrzypiński (Uniwersytet Wrocławski, Polska)

Projekt okładki:

Jarosław Wichura

Korekta:

Teresa Tokarczyk-Łyszczarz

Wersja pierwotna czasopisma: papierowa.

© Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacja Uniwersytetu Śląskiego Katowice 2013

Patronat nad projektem sprawują Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych oraz Towarzystwo Inicjatyw Naukowych.

Wydawcą czasopisma jest Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego oraz Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacja Uniwersytetu Śląskiego.

ISBN: 978-83-61975-69-4

ISSN: 2083-327X

Druk:

REMAR, www.remar-sosnowiec.pl, e-mail: wydawnictwo@remar-sosnowiec.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Jarosław Wichura (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Błogi internetowe polityków a identyfikacje partyjne	11
Marcin Zaborski (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie, Polska) Strażnik demokracji czy relikwiarz przeszłości? Dyskusje nad zasadnością stosowania ciszy wyborczej	25
Żaneta Krawczyk-Antońska (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Kinga Jaruga (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Dylematy i doświadczenia funkcjonowania sejmowych komisji śledczych w Polsce	43
Łukasz Wojtkowski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska) Wizerunek Górnego Śląska i Ślązaków w kategoriach rozwoju gospodarczego i pracowitości a postawy polityczne Polaków	59
Zbigniew Widera (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Kadencyjność funkcji prezydenta miasta/burmistrza/wójta gminy w poglądach elektoratu partii politycznych	69
Mariusz Koczyński (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Magdalena Faracik-Nowak (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska) Samorządność a przynależność partyjna	81
Monika Trojanowska-Strzęboszewska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Polska) Prawo do udziału w wyborach na szczeblu lokalnym jako forma partycypacji politycznej imigrantów. Polska na tle innych krajów europejskich.....	93

RECENZJE:

O politologii wśród politologów. II Ogólnopolski Kongres Politologii (Recenzja: Żaneta Krawczyk-Antońska)	115
Aleksandra Seklecka: Polityka – media – manipulacja medialna. Przypadek Polski po 1989 roku, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011, s. 286 (Recenzja: Katarzyna Miętiewicz).....	122
Dorota Piontek: Komunikowanie polityczne i kultura popularna. Tabloidyzacja informacji o polityce, Wydawnictwo WNPiD UAM, Poznań 2011, s. 239 (Recenzja: Olga Wadowska).....	125
Clara Shih: Era Facebooka. Wykorzystaj sieci społecznościowe do promocji, sprzedaży i komunikacji z Twoimi klientami, Wydawnictwo Helion, Gliwice 2012, s. 392 (Recenzja: Magdalena Faracik-Nowak)	130
Spis tabel, wykresów i rysunków.....	145
Summaries.....	149

CONTENTS

Introduction.....	9
Jarosław Wichura (University of Silesia, Poland) Politicians Internet blogs and political preferences	11
Marcin Zaborski (University of Social Sciences and Humanities, Poland) An upholder of democracy or a relic of the past? A debate on the validity of election silence application	25
Żaneta Krawczyk-Antońska, Kinga Jaruga (University of Silesia, Poland) Dilemmas and experiences concerning the functioning of parliamentary committees of inquiry in Poland.....	43
Łukasz Wojtkowski (Nicolaus Copernicus University, Poland) The image of Upper Silesia and the Silesians in the context of economic growth and diligence as opposed to the political attitudes of the Poles.....	59
Zbigniew Widera (University of Silesia, Poland) Tenure of the mayor / provost / village-mayor in the view of the political parties electorate	69
Mariusz Kolczyński (University of Silesia, Poland) Magdalena Faracik-Nowak (University of Silesia, Poland) Self governance and the political affiliation	81
Monika Trojanowska-Strzęboszewska (Cardinal Stefan Wyszyński University, Poland) The right to participate in the elections on a local level as a form of political activity of immigrants. Poland in comparison with other European countries.....	93

REVIEWS:

About political science among political scientists. II Polish Congress of Political Science (Reviewer: Żaneta Krawczyk-Antońska)	115
Aleksandra Seklecka : Politics–media–media manipulation. The case of Poland after 1989, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011, s. 286 (Reviewer: Katarzyna Miętiewicz	122
Dorota Piontek : Political Communication and Popular Culture. Tabloidization of Information about Politics, Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM, Poznań 2011, s. 239 (Reviewer: Olga Wadowska)	125
Clara Shih : The Facebook Era. Tapping Online Social Networks to Build Better Products, Reach New Audiences, and Sell More Stuff, Wydawnictwo Helion, Gliwice, 2012, s. 392 (Reviewer: Magdalena Faracik Nowak)	130
List of tables, diagrams, graphs	145
Summaries	149

WSTĘP

Z satysfakcją oddajemy do rąk czytelników kolejny tom czasopisma „Political Preferences”; po raz kolejny udało się zgromadzić opracowania podsumowujące badania prowadzone pod koniec 2012 roku, których przedmiotem były różne aspekty funkcjonowania polskiej demokracji.

Prezentowany tom składa się z siedmiu artykułów empirycznych oraz trzech recenzji; zawiera także sprawozdanie z II Kongresu Politologii, który odbył się w Poznaniu we wrześniu 2012 roku.

Jarosław Wichura w swoim artykule odnosi się do roli pełnionej we współczesnych kampaniach wyborczych przez działania podejmowane za pośrednictwem Internetu. Koncentrując swoją uwagę na blogach prowadzonych przez polityków Autor formułuje ważne – zarówno z perspektywy teorii komunikowania, jak i praktyki politycznej – wnioski dotyczące społecznego odbioru tej formy aktywności kampanijnej. **Marcin Zaborski** podejmuje rozważania na temat zasadności przyjętych w Polsce rozwiązań regulujących zakres obowiązywania ciszy wyborczej, zwracając uwagę na szereg wątpliwości sygnalizowanych przez badaczy i obserwatorów polskich kampanii wyborczych oraz uczestników rywalizacji wyborczej. **Żaneta Krawczyk-Antońska** i **Kinga Jaruga** podsumowują doświadczenia z funkcjonowania sejmowych komisji śledczych; wskazując podstawowe dylematy polityczne i praktyczne dokonują – wykorzystując wyniki badań – charakterystyki społecznej percepcji działania kolejnych komisji. **Łukasz Wojtkowiak** przedstawia analizę wyników badań realizowanych w ramach projektu „Vademecum Śląsk”, ogniskując swoje refleksje wokół kwestii kształtowania oraz odbioru wizerunku Górnego Śląska i Ślązaków. **Zbigniew Widera** zwraca uwagę na istotną, w kontekście zbliżających się wyborów samorządowych w 2014 roku, problematykę społecznych i politycznych (na poziomie lokalnym) konsekwencji przyjętych w Polsce rozwiązań dotyczących prawa do powtarzalnego sprawowania funkcji prezydenta/burmistrza/wójta gminy. Kwestie związane z wyborami samorządowymi są także przedmiotem rozważań **Mariusza Kolczyńskiego** i **Magdaleny Faracik-Nowak**,

- Dom Wydawniczy Elipsa.
Official Journal L 368, 31.12.1994, *Council Directive 94/80/EC of 19 December 1994 laying down detailed arrangements for the exercise of the right to vote and stand as a candidate in municipal elections by citizens of the Union residing in a Member State of which they are not nationals.*
- Okólski M. (2010), *Polska jako kraj imigracji – wprowadzenie*, [w:] A. Górny et al. (red.), *Transformacja nieoczywista. Polska jako kraj imigracji*, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (2008), [w:] R. Bujalski, P. Błędzi (opr.), *Traktat z Lizbony. Ujednolicone teksty Aktów Podstawowych Unii Europejskiej*, Warszawa: Oficyna Wolters Kluwer.
- Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską* (1996), [w:] A. Przyborowska-Klimczak, E. Skrzydło- Tefelska (opr.), *Dokumenty Europejskie. Tom I*, Lublin: Wydawnictwo Morpol.
- Trojanowska-Strzęboszewska M. (2010), *Kształtowanie się stanowisk politycznych na temat imigracji i imigrantów w Polsce w latach 2001-2005*, Warszawa: Instytut Spraw Publicznych.
- Trojanowska-Strzęboszewska M. (2010), *Stosunek parlamentarnych partii politycznych w Polsce do imigracji i imigrantów. Analiza wybranych debat parlamentarnych*, Warszawa: Instytut Spraw Publicznych.
- CBOS (2011), *Poparcie dla PSL w ostatniej dekadzie*, BS/120/2011, http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2011/K_120_11.PDF.html (10.05.2013).
- CBOS (2012), *Elektoraty głównych partii politycznych*, BS/80/2012, http://cbos.pl/SPISKOM.POL/2012/K_080_12.PDF.html (10.05.2013).
- Convention on the participation of foreigners in public life at local level of 5 February 1992*, Strasbourg, <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/144.html> (20.04.2013).
- ECRI (2010), *Raport ECRI dotyczący Polski (czwarty cykl monitoringu)*, <http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/Country-by-country/Poland/POL-CbC-IV-2010-018-POL.pdf.html> (02.05.2013).
- Główny Urząd Statystyczny, *Rocznik demograficzny 2012*, http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/rs_rocznik_demograficzny_2012.pdf.html (10.05.2013).
- Urząd ds. Cudzoziemców, *Zestawienie statystyk do roku 2010*, <http://www.udsc.gov.pl/files/documenty/wykresy%202010.xls.html> (10.05.2013).
- Waldrauch H. (2005), *Electoral rights for foreign nationals: a comparative overview of regulations in 36 countries*, “National Europe Centre Paper” nr 73, http://web.archive.org/web/20070612034102/http://www.anu.edu.au/NEC/Archive/waldrauch_paper.pdf.html (25.04.2013).

RECENZJE

O politologii wśród politologów. II Ogólnopolski Kongres Politologii.

Recenzja: Żaneta Krawczyk-Antońska (Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska)

Studia politologiczne to z definicji kierunek humanistyczny. Ostatnie lata wskazały na dużą popularność tego rodzaju kształcenia. Jedni wybierali je z powołania, drudzy z potrzeby zdobycia szerokiego, ogólnego wykształcenia, pozwalającego na mobilne poruszanie się po rynku pracy, jeszcze inni z powodu braku sprecyzowanego planu na przyszłość. Zróżnicowanie motywacji i szeroki zakres specjalności nie ułatwiały doprecyzowania wizerunku politologa.

Strony internetowe uczelni wyższych, posiadających w swojej ofercie kierunek „politologia”, wskazują ogólną listę umiejętności, które może pozyskać młody adept tego rodzaju studiów. Wśród nich odnaleźć można: rozumienie „zjawisk i procesów politycznych w skali globalnej, regionalnej, państwowej i lokalnej” [*Opis kierunku politologia na WNS UŚ*]; prognozowanie „zjawisk dotyczących sfery polityki” [*Opis kierunku politologia na WDiNP UW*]; dostrzeganie „relacji między polityką a zjawiskami i procesami historycznymi, ekonomicznymi, społecznymi i kulturowym” [Ibidem]; poznanie zasad „funkcjonowania współczesnych państw oraz organizacji społecznych” [*Opis kierunku politologia WNPiD UAM*] i wiele innych. Powyższe opisy dotyczą pewnej podstawy kierunku, którą stanowi *stricte* politologiczny ogląd rzeczywistości. Jego rozwinięciem są liczne specjalizacje, uszczegóławiające kompetencje przyszłego politologa. Ich warianty skupiają się wokół dziennikarstwa, marketingu politycznego, polityki społeczno-gospodarczej, stosunków międzynarodowych, administracji publicznej, przedmiotów dotyczących samorządu terytorialnego itd. Każda uczelnia, prywatna czy publiczna, ma swój sposób na dookreślenie powyższej dziedziny wiedzy. Docelowe miejsce pracy wydaje się wobec tego równie różnorodne, co mgliste.

Owa rozpiętość tematyczna stanowi pewien atut w kontekście wymagań mobilności i elastyczności współczesnego rynku pracy. Zapotrzebowanie na specjalistów zostało niejako zastąpione wartością wykształcenia logicznego myślenia, umiejętnością adaptacji do zmieniających się warunków zatrudnienia i świadomością konieczności przyszłego przekwalifikowania się. Z drugiej strony owa interdyscyplinarność krytykowana jest przez część środowiska naukowego i traktowana jako przyczyna obniżenia poziomu polskiej politologii oraz sprowadzenia jej na ścieżki wiedzy potocznej czy wręcz pseudonauki. Łagodniejszym ujęciem tego problemu jest generalne stwierdzenie, że politologia rzeczywiście nie radzi sobie „z problemem autodefinicji i zakreślenia własnego pola przedmiotowego” [Rosicki, Szewczak 2012: 58].

Problem wewnętrznej autoidentyfikacji znajduje swoje odzwierciedlenie w konsekwencjach wizerunkowych dyscypliny, której niedookreślenie zostaje odczytane jako przejaw niepraktyczności. Wyrazem tego kierunku myślenia było wystąpienie Donalda Tuska z października 2012 roku, w którym stwierdza on, że „lepiej być pracującym, dobrym spawaczem, niż kiepskim politologiem bez pracy” [Pieńkowski 2013]. Oczywiście nie sposób negować generalnej zasady, iż lepiej być ekspertem w swoim zawodzie, niż przeciętnym jego przedstawicielem. Jednak powyższa wypowiedź premiera odbiła się szerokim echem w środowisku naukowym, szczególnie tym związanym z wywołaną do tablicy dziedziny nauk politycznych. Dyskusja nad walorem poznawczym niefortunnego komentarza zapewne znalazłaby swą kontynuację także na Kongresie Politologii, gdyby tylko miała miejsce przed jego realizacją. Do słów szefa rządu bezpośrednio odniósł się jeden z organizatorów tegoż przedsięwzięcia, czyli Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych. Zarząd PTNP wskazał wówczas na potrzebę podjęcia merytorycznej dyskusji na temat roli politologa w Polsce, poszerzając kontekst na rolę „państwa inteligentnego, rozumiejącego i orientującego się na coraz bardziej złożone i wysublimowane potrzeby społeczne” [*Politolog czy spawacz?...*]. W tak skonstruowanym państwie PTNP naznacza politologa na jednego z architektów życia publicznego, który nie tylko podejmuje debatę publiczną, czy aktywizuje lokalne społeczności, ale także wspiera polityków w procesach podejmowania decyzji. Wobec tego zanik nowoczesnej politologii, którego pierwszym symptomem może stać się określanie politologa „człowiekiem politowania godnym” [Ibidem], w efekcie stanie się wstąpieniem na drogę ku obywatelskiemu analfabetyzmowi i społecznej ignorancji [Ibidem].

Niezależnie od tego czy ktoś zgadza się ze słowami premiera, czy bliższe jest mu stanowisko Zarządu PTNP, każda dyscyplina, jeżeli chce zachować swój walor poznawczy i utrzymać naukowy charakter, potrzebuje dyskusji. Tylko merytoryczny spór i wymiana poglądów mogą stanowić podstawę obiektywnego rozwoju i przemian zmierzających do sprostania wyzwaniom

współczesnego świata. Owo założenie znalazło swoje odzwierciedlenie w myśli przewodniej II Ogólnopolskiego Kongresu Politologii, odbywającego się pod hasłem: „Polska i Europa wobec wyzwań współczesnego świata”.

Inicjatywna zorganizowania ogólnopolskiej przestrzeni wymiany poglądów, z zachowaniem jedności czasu i miejsca, zrodziła się w 2008 roku, a jej architektami byli Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych i Komitet Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Za nadrzędny cel postawiono sobie „kształtowanie tożsamości dyscypliny »nauki o polityce«” [*II Ogólnopolski Kongres...*], jak również integrację „środowiska zainteresowanego jej rozwojem” [Ibidem]. Pierwsze tego typu wydarzenie odbyło się w Warszawie w 2009 roku, a wśród jego uczestników znalazło się ok. 700 badaczy. Dowodem na potrzebę aranżowania tego rodzaju debaty było zainteresowanie drugą edycją kongresu, na którą przybyło ponad 1000 uczestników. Tym razem spotkanie odbyło się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu [Ibidem].

Kongres podzielony został na trzy dni obrad, między 19 a 21 września 2012 roku. Przed rozpoczęciem dyskusji zebrani uczestnicy i goście zostali uroczystie powitani przez organizatorów: prof. dr hab. Grażynę Ulicką, przewodniczącą Komitetu Nauk Politycznych PAN, i prof. dr hab. Romana Bäckera, prezesa Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, oraz gospodarza prof. dr hab. Tadeusza Wallasa, dziekana Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza [Ibidem].

Pierwszy dzień miał charakter konferencji plenarnej skupiającej się wokół tematów powiązania politologii z polityką, jej znaczenia w kontekście komercjalizacji nauki oraz nowych podejść metodologicznych w badaniach politologicznych. Dzień drugi i częściowo dzień trzeci, wypełnione były wystąpieniami panelowymi o bardzo szerokiej rozpiętości problemowej. Poczynając od systemów partyjnych i politycznych, kampanii wyborczych, dyskusji nad takimi pojęciami jak demokracja, biopolityka czy prawa człowieka, zagadnień związanych z rolą mediów, państwa oraz instytucji politycznych, przechodząc przez relacje między- i transnarodowe, wymiary aksjologiczne, kulturowe, społeczne i etniczne, analizę kryzysów, zmian i związanych z nimi perspektyw na przyszłość, a kończąc na usytuowaniu w tej jakże szerokiej i wielopłaszczyznowej problematyce miejsca i roli politologa. Harmonijnym zakończeniem obrad była dyskusja nad esprit de corps, czyli duchem solidarności polskiej politologii, w której udział wzięli: prof. dr hab. Andrzej Antoszewski, prof. dr hab. Stanisław Filipowicz, prof. dr hab. Mirosław Karwat, prof. dr hab. Barbara Krauz-Mozer oraz prof. dr hab. Bogdan Szlachta [*Program II Ogólnopolskiego...*].

Wśród ponad tysiąca uczestników reprezentację znalazły nie tylko ogólnopolskie i zagraniczne ośrodki naukowe, ale także rozmaite podejścia metodologiczne i teoretyczne. Wymiana zróżnicowanych, często przeciwnych

poglądów, pozwoliła na rzeczową dyskusję i merytoryczne spory odzwierciedlające heterogeniczną mozaikę stanowisk, ilustrującą przekrój polskiej nauki o polityce. Zarówno student, jak i profesor, mogli oficjalnie przedstawić swoje spostrzeżenia na temat otaczającej rzeczywistości społeczno-politycznej. Głos każdego z nich mógł być słyszalny równie dobitnie, jako jednego z aktorów politologicznej dysputy.

Pewnego rodzaju kontynuacją otwartej debaty nad problemami polskiej politologii było zaproszenie polityków do wyrażenia swojego zdania na temat samej dziedziny i jej przedstawicieli – politologów. Ich opinie zostały nagrane i odtworzone w pierwszym dniu kongresu. Dzięki tej inicjatywie zgromadzeni uczestnicy mogli usłyszeć, iż, w ocenie Janusza Palikota (RP), dyskusja polityczna byłaby prowadzona na wyższym poziomie, gdyby politycy byli równocześnie politologami. Beata Kempa (PiS) radziła adeptom politologii, by jednak nie angażowali się w politykę, gdyż ich naczelnym zadaniem jest występowanie w roli niezależnych ekspertów. Z drugiej strony, według Pawła Grupińskiego z PO, dyscyplina politologii jest nieosiągalna dla wielu polityków. Z kolei poseł Jerzy Wenderlich (SLD) formułował wskazówki skierowane do środowiska działaczy politycznych, sugerując iż powinni oni częściej czerpać z politologicznej niż, jak dotychczas, celebryckiej myśli. Innego rozwiązania nie wyobraża sobie także poseł Józef Zych (PSL), który stanowczo podkreślił, iż władza powinna korzystać z zaplecza politologów. Jego propozycją na naprawienie bieżącej sytuacji było nawiązanie ścisłych kontaktów parlamentu i rządu z polskimi uczelniami, w celu systematycznej współpracy polegającej m.in. na zlecaniu badań [*Material multimedialny...*].

Jedną z dziedzin politologii, która stosunkowo często, choć może nadal niedostatecznie często, staje się domeną współpracy polityków i środowiska naukowego jest płaszczyzna zachowań wyborczych. Problematyka ta, i prowadzone w jej ramach badania, mogą zostać wykorzystane jako baza przydatnej, wręcz użytecznej, wiedzy na temat poszczególnych segmentów elektoratu. Tak pozyskana informacja, odpowiednio zanalizowana i zinterpretowana, stanowi wartościową wskazówkę w budowaniu skutecznej kampanii reklamowej przy okazji zbliżających się wyborów. W bieżącej polityce może posłużyć także do formułowania odpowiednio sprofilowanego języka komunikacji politycznej. Nie chodzi tu tylko o poznanie rozkładu socjodemograficznych czy psychologicznych wskaźników dla celów efektywnej sprzedaży oferty politycznej. Dostosowanie języka debaty publicznej do możliwości percepcyjnych odbiorcy może posłużyć nie tylko do prezentacji wyreżysowanego wizerunku polityka. W równym stopniu może zostać wykorzystane do przedstawienia jasnej i zrozumiałej treści planowanych reform. Wiedza gromadzona na temat elektoratu powinna służyć nie tylko partykularnym korzyściom,

a stanowić źródło wsłuchiwania się w poglądy i bolączki społeczeństwa. Kolejne strajki związków zawodowych, protesty w sprawie ACTA czy manifestacje „Ruchu Oburzonych”, świadczą o rosnącej potrzebie publicznej artikulacji indywidualnych interesów obywateli. Niezależnie od tego czy uznamy, że motywy ich inicjatorów, przynajmniej w części, oparte były na politycznych pobudkach, nie sposób ignorować kontestacyjnego głosu ogółu. Należy jednak pamiętać, iż tylko wczesne zidentyfikowanie potrzeb, obaw i nastrojów społecznych może prowadzić do uczciwego i świadomego sprawowania władzy. Jednym z narzędzi pozwalających na ujawnienie powyższych oznak są właśnie badania społeczne. Wszystko to sprowadza się do rozwinięcia myśli posła Zycha, postulującego połączenie politycznych i politologicznych sił.

II Kongres Politologii był niewątpliwie adekwatnym miejscem do podjęcia tego rodzaju tematyki. Dlatego w ramach przygotowanych paneli można było odnaleźć odwołania do tematyki uwarunkowań zachowań wyborczych. W ramach prezentowanych perspektyw znalazł się między innymi projekt cyklicznych, empirycznych badań pod hasłem „Preferencje polityczne. Postawy-Identyfikacje-Zachowania”. Wygłoszone referaty stanowiły prezentację wyników badań trzeciej edycji projektu, które opublikowane zostały również w formie monografii naukowej pod tym samym tytułem. Wśród panelistów, będących równocześnie autorami artykułów, znaleźli się: dr hab. Robert Alberski [Alberski 2012: 91], dr hab. Danuta Karnowska [Karnowska 2012: 27], dr Agnieszka Turska-Kawa [Turska-Kawa 2012: 145], dr Wojciech Peszyński [Peszyński 2012: 175], dr Waldemar Wojtasik [Wojtasik 2012: 159], dr Łukasz Tomczak [Tomczak 2012: 237], dr Karolina Tybuchowska-Hartlińska [2012: 215] oraz mgr Żaneta Krawczyk-Antońska [Jaruga, Krawczyk-Antońska 2012: 109]. Inicjatywa badawcza podjęta została w 2009 roku, a jej pierwszym owocem był raport w formie monografii naukowej, oparty na ogólnopolskich badaniach zrealizowanych na reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków [Turska-Kawa, Wojtasik 2010: 3]. Od tego czasu zespół badawczy, pod kierownictwem dr Agnieszki Turskiej-Kawy i dr. Waldemara Wojtasika, przy współpracy z wieloma ośrodkami naukowymi w Polsce, prowadzi cykliczne badania dotyczące determinantów zachowań elektoratu. Wśród podejmowanych perspektyw badawczych znajdują się kwestie uwarunkowań psychologicznych, kompetencji obywatelskich, identyfikacji ideologicznych i partyjnych, czynników zewnętrznych wpływających na decyzje wyborcze, poglądów na temat aktualnych wydarzeń społeczno-politycznych, partycypacji wyborczej i wiele innych.

Wydaje się, że obraz empirycznych badań, stanowiących wartość nie tylko z punktu widzenia nauki, ale także pod względem swej przydatności do podejmowania działań w przestrzeni społeczno - politycznej, podważa podniesiony na wstępie argument niepraktyczności politologii. Wskazuje

także płaszczyzną możliwej współpracy środowiska naukowego i politycznego, dzięki której wnioski badawcze mogą znaleźć szersze zastosowanie. Powyższego ujęcia nie należy jednak traktować jako uniwersum w stosunku do całej dziedziny politologii. Możliwość wykorzystania jej badań w praktyce ma wysoki potencjał, jednak jej utylitarny charakter, jak w każdej nauce, nie może zdominować całości, ponieważ zakończy się to szkodą dla przedmiotu. Nie warto także ograniczać jej zakresu jedynie do cechy polityczności, gdyż stanowi ona jedynie fragment złożonej dziedziny naukowej.

Powyższe sugestie dotyczące istoty politologii i możliwości wykorzystania jej badań w równym stopniu mogą skłaniać do aprobaty, jak i kontestacji, znajdować zwolenników i przeciwników. Pewnym jest jedynie fakt, że stanowią głos w dyskusji. Dyskusji, która toczy się, i powinna się toczyć, w ramach środowiska politologów. Jednym z miejsc dla takiej wymiany poglądów jest właśnie Kongres Politologii, umożliwiający konfrontację i merytoryczny spór odmiennych stanowisk. Świadomość różnorodności i cykliczna komparacja jej wytworów, pozwoli utrzymać wysoki poziom nauki i wystrzegać się hermetyczności.

Bibliografia:

- Alberski R. (2012), *Wybrane czynniki wpływające na decyzje wyborców w elekcji parlamentarnej w 2011 roku*, „Preferencje Polityczne” 3/2012, http://issuu.com/kipka/docs/w-spol_13-14?mode=window&backgroundColor=%232222, (25.03.2013r.).
- <http://www.kongres.amu.edu.pl/index.php/o-kongresie>, (25.03.2013r.).
- <https://irk.uw.edu.pl/katalog.php?op=info&id=S1-PO&kategoria=> (25.03.2013r.).
- Jaruga K., Krawczyk-Antońska Ż. (2012), *Spoleczny odbiór debat przedwyborczych kampanii parlamentarnej 2011*, „Preferencje Polityczne” 3/2012.
- Karnowska D. (2012), *Wpływ kompetencji obywatelskich na poziom konsolidacji demokracji w Polsce*, „Preferencje Polityczne” 3/2012.
- Materiał multimedialny przygotowany na zlecenie Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM i emitowany na II Ogólnopolskim Kongresie Politologii, <http://www.kongres.amu.edu.pl/index.php/politycy-o-politologii>, (25.03.2013r.).
- Opis kierunku politologia na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, <https://irk.uw.edu.pl/katalog.php?op=info&id=S1-PO&kategoria=>, (25.03.2013r.).
- Opis kierunku politologia na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, <http://wnpid.amu.edu.pl/politologia.html>, (25.03.2013r.).
- Peszyński W. (2012), *Personalizacja politycznych preferencji*, „Preferencje Polityczne” 3/2012.
- Pieńkowski M. (2013), *Tusk mówił, że lepiej być spawaczem. Czy aby na pewno?*, <http://www.wprost.pl/ar/353017/Tusk-mowil-ze-lepiej-byc-spawaczem-Czy-aby-na-pewno/>, (25.03.2013r.).
- Politolog czy spawacz? Hamletowski dylemat* (2013), <http://www.uwm.edu.pl/inp/index.php/>

-
- home/9-news/news/354-politolog-czy-spawacz-hamletowski-dylemat (25.03.2013r.).
- Program II Ogólnopolskiego Kongresu Politologii. Polska i Europa wobec wyzwania współczesnego świata*, Poznań 19-21.09.2012r.
- Rosicki R., Szewczak W. (2012), *O przedmiocie badań politologii. Czy możliwa jest ogólna teoria polityki?*, „Studia Polityczne”, Nr 29.
- Tomczak Ł. (2012), *Problem legalizacji związków partnerskich osób tej samej płci w kampanii wyborczej 2011 roku*, „Preferencje Polityczne” 3/2012.
- Turska-Kawa A. (2012), *Poczucie alienacji jako zmienna różnicująca zachowania wyborcze obywateli w wyborach do Sejmu 2011 roku*, „Preferencje Polityczne” 3/2012.
- Turska-Kawa A., Wojtasik W. (2010) (red.), „Preferencje Polityczne” 1/2010.
- Tybuchowska-Hartlińska K. (2012), *Partycypacja obywatelska na poziomie lokalnym*, „Preferencje Polityczne” 3/2012.
- Ulotka informacyjna opisująca kierunek politologia na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego na rok 2013/2014, http://issuu.com/kipka/docs/w-spol_13-14?mode=window&backgroundColor=%232222, (25.03.2013r.).
- Wojtasik W. (2012), *Sukces Ruchu Palikota w świetle czynników możliwego sukcesu politycznego (PoliticalOpportunityStructure)*, „Preferencje Polityczne” 3/2012.